

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՆԱՄԱՆՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԵՊՆ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է
ՆՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ
25-ԱՄՅԱԿԻՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԵՊՀ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ
ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է
ՀՀ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ 25-ԱՄՅԱԿԻՆ

Երևան
ԵՊՀ հրատարակչություն
2017

ՀՏԴ 340:06
ԳՄԴ 67
Ե 813

*Հրատարակության և երաշխավորել
ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի խորհուրդը*

Գլխավոր խմբագիր՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գ. Ս. Ղազինյան**

Գլխավոր խմբագրի տեղակալներ՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Մ. Հայկյանց
իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Կ. Ա. Գևորգյան**

Խմբագրակազմ՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Հ. Գաբուզյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ս. Ա. Դիրանդյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Գ. Վաղարշյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Գ. Բ. Դանիելյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վ.Վ. Ստեփանյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վ. Դ. Ավետիսյան
իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Ս. Գ. Մեղրյան**

Ե 813 ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի պրոֆեսորադասախոսական կազմի գիտաժողովի նյութերի ժողովածու/ ԵՊՀ; Գլխ. խմբ.՝ Գ. Ս. Ղազինյան. –Եր., ԵՊՀ, 2017, 534 էջ:

Ժողովածուն ամփոփում է ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետում 2016 թ. դեկտեմբերի 8-ին տեղի ունեցած գիտաժողովի նյութերը՝ նվիրված ՀՀ Սահմանադրությունն ընդունելու 20-ամյակին:

Այն ընդգրկում է իրավունքի գրեթե բոլոր ճյուղերի վերաբերյալ գիտական աշխատանքներ, որոնք աչքի են ընկնում բարձրացված հարցերի արդիանակությամբ, տեսական խոր վերլուծություններով և գործնական նշանակությամբ: Ժողովածուի մեջ տեղ են գտել ինչպես ճանաչված գիտնականների, այնպես էլ երիտասարդ դասախոսների ու ասպիրանտների աշխատանքները: Կարող է օգտակար լինել իրավաբան տեսաբաններին, իրավաստեղծ և իրավակիրառ մարմինների ներկայացուցիչներին, իրավունքի տարբեր հարցերով հետաքրքրվողներին:

ՀՏԴ 340:06
ԳՄԴ 67

ISBN 978-5-8084-2208-7

© ԵՊՀ հրատ., 2017
© Հեղ. խումբ, 2017

ՀԱՅՑԱՅԻՆ ՎԱՂԵՄՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ
ԴԱՏԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Տիգրան Մարկոսյան

*ԵՊՀ քաղաքացիական դատավարության ամբիոնի ասիստենտ,
իրավաբանական գիտությունների թեկնածու,
ՀՀ արդարադատության նախարարության «Օրենսդրության զարգացման և
իրավական հետազոտությունների կենտրոն» հիմնադրամի տնօրեն*

Պատասխանողի կողմից հայցի դեմ ներկայացվող նյութաիրավական առարկությունների շարքին է դասվում նաև հայցվորի կողմից հայցային վաղեմության ժամկետի բացթողնված լինելու մասին վկայակոչումը¹: Այն, ի տարբերություն նյութաիրավական բնույթի այլ առարկությունների, հանգեցնում է ոչ թե սուբյեկտիվ իրավունքի առկայության կամ այն հայցվորին պատկանելու ենթադրության հերքման, այլ խախտված իրավունքը հարկադիր կարգով պաշտպանելու անհնարինության: Ընդ որում՝ հայցային վաղեմության կիրառումը, լինելով հայցի մերժման մասին վճիռ կայացնելու առումով բավարար հիմք, վիճելի սուբյեկտիվ իրավունքի համար ինքնին չունի իրավադադարեցնող նշանակություն: Այդ դեպքում, սակայն, խախտված իրավունքը շարունակում է պահպանել իր գոյությունը արդեն դեռևս հոռմեական իրավունքին հայտնի «jus nudum»՝ «մերկ իրավունք»-ի ձևով²:

Հայցային վաղեմության կիրառման հետ կապված հարաբերությունների կարգավորմանն է նվիրված ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի³ 335 հոդվածը: Մասնավորապես՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 335 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ իրավունքի պաշտ-

¹ Տե՛ս Гражданское процессуальное право России: учебник / *Օ. В. Исаенкова, А. А. Демичев*, под ред. О. В. Исаенковой. М., Норма, 2009, էջ 212:

² Տե՛ս Гражданское право. В 4 т. Т. 1: Общая часть: учеб. для студентов вузов / *[Էմ Վ. Ս. և ըր.]*; отв. ред. – *Е. А. Суханов*. – 3-е изд., перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2010, էջ 636:

³ Ընդունվել է 05.05.1998թ.: Տե՛ս ՀՀՊՏ 1998.08.10/17 (50):

պանության մասին պահանջը դատարանը քննության է ընդունում հայցային վաղեմության ժամկետը լրանալուց անկախ, իսկ նույն նույն հոդվածի 2-րդ մասը սահմանում է, որ դատարանը հայցային վաղեմությունը կիրառում է միայն վիճող կողմի դիմումով, որը պետք է տրվի մինչև դատարանի կողմից վճիռ կայացնելը: Ասվածից հետևում է, որ հայցային վաղեմության կիրառումը ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում վիճող կողմի հայեցողությունից:

Գործնականում հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին կողմը դատարանին կարող է խնդրել ինչպես առանձին դիմումով, այնպես էլ հայցադիմումի պատասխանով կամ այլ վերտառությամբ դատավարական փաստաթղթով՝ պայմանով, որ դրանից ակնհայտ լինի հայցային վաղեմության ժամկետը լրանալու հիմքով հայցի մերժման մասին վիճող կողմի խնդրանքը:

Հարկ է նշել, որ մասնագիտական գրականության մեջ տեսակետ է արտահայտվել նաև այն մասին, որ հայցային վաղեմությունը կիրառելու խնդրանքը վիճող կողմը կարող է ներկայացնել նաև բանավոր¹: Այնինչ այս պնդման հետ դժվար է համաձայնել: Նման եզրահանգման համար հիմք է ընդունվում հենց ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 335 հոդվածի 2-րդ մասի ձևակերպումը, որում խոսք է գնում վիճող կողմի կողմից դիմում տալու, այսինքն՝ ֆիզիկապես փաստաթուղթ փոխանցելու, այլ ոչ թե դիմելու մասին:

Բացի այդ, հայցային վաղեմության կիրառման խնդրանքը գրավոր ձևով ներկայացնելու պահանջն արդարացված է թվում հենց կողմերի իրավահավասարության սկզբունքի երաշխավորման տեսանկյունից, քանի որ այն հնարավորություն կտա հայցվորին առավել լիարժեք պատկերացնելու պատասխանողի փաստարկները և առկայության դեպքում դրանց դեմ ներկայացնելու իր առարկությունները: Մյուս կողմից, երբ ընդունելի դիտարկվի նաև դրա բանա-

---

¹ St' u Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации. В 2 т. Т. 1. Части первая, вторая ГК РФ / под ред. *Т. Е. Абовой, А. Ю. Кабалкина*; Ин-т государства и права РАН. – 2-е изд., перераб. и доп. М., Изд-во «Юрайт», 2009, էջ 226:

վոր ներկայացումը, հայցվորը ստիպված կլինի յուրաքանչյուր անգամ թեկուզև մեկ դատական նիստում ներկա չլինելու դեպքում դատարանից ստանալ դատական նիստի արձանագրությունը, որպեսզի հնարավորություն ստանա պարզելու նման խնդրանքի առկայության հարցը և անհրաժեշտության դեպքում հակափաստարկներ ներկայացնի: Այս հանգամանքը իր հերթին կհանգեցնի գործի քննության անհարկի ձգձգումների և լրացուցիչ դատական ծախսերի:

Ուշագրավ է, որ հայցային վաղեմության կիրառման մասին խնդրանքը գրավոր ձևով ներկայացնելու անհրաժեշտությունը որոշակիորեն ուրվագծվել է նաև ՀՀ բարձրագույն դատական ատյանի կողմից: Այսպես՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարանը թիվ ԵԿԴ/4542/02/14 քաղաքացիական գործով 2016 թվականի հուլիսի 22-ի որոշմամբ նշել է հետևյալը. «Օրենսդիրը, ամրագրելով հայցային վաղեմության ընդհանուր երեք տարվա ժամկետը, միաժամանակ սահմանել է կարգ, որի առկայության դեպքում դատարանը պետք է քննարկման առարկա դարձնի հայցային վաղեմության հարցը: Այն է՝ պետք է առկա լինի հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին գործին մասնակցող անձի կողմից դիմում, և այդ դիմումը պետք է ներկայացվի մինչև դատարանի կողմից վճիռ կայացնելը»:

Պետք է նկատել նաև, որ հայցային վաղեմության կիրառման դիմումի գրավոր ձևն ուղղակիորեն շեշտադրված է ներկայումս Ազգային ժողովում գտնվող ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի նախագծի (այսուհետ՝ ՔԴՕ նախագիծ) 156 հոդվածում¹:

Հայցային վաղեմության կիրառման դատավարական կարգի վերլուծության տեսանկյունից կարևորություն ունի նաև այն հարցադրման պատասխանը, թե որ դատական ատյաններում կարող է ներկայացվել հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին դիմումը: Խնդիրը այն է, որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 335 հոդվածում «դատարան» եզրույթն օգտագործված է ընդհանրական ձևով, իսկ իրավակիրառ պրակտիկայում առկա է դեպք, երբ հայցային վաղե-

---

¹ Տե՛ս http://www.parliament.am/draft_docs5/K-1041.pdf:

մուտքային կիրառման մասին դիմումը ներկայացվել է ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարան, որը քննարկվել և բավարարվել է դատարանի կողմից¹:

Քաղաքացիադատավարական օրենսդրության ժամանակագրական ուսումնասիրությունը վկայում է, որ մինչև 2008 թվականը Հայաստանի Հանրապետությունում գործում էր լրիվ վերաքննության ինստիտուտը, ինչը, ի թիվս այլնի, ենթադրում էր վերաքննիչ դատարանի կողմից գործի ըստ էության կրկնակի քննություն և վճռի կայացում²: Այլ կերպ ասած՝ մինչև 2008 թվականը հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմում կարող էր ներկայացվել ինչպես առաջին ատյանի, այնպես էլ վերաքննիչ դատարանում:

Մինչդեռ իրավիճակը փոխվեց «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ 2007 թվականի նոյեմբերի 28-ի թիվ ՀՕ-277-Ն օրենքի³ ընդունմամբ: Մասնավորապես, նշված օրենքի ընդունմամբ քաղաքացիական դատավարության լրիվ վերաքննության մոդելը փոխարինվեց սահմանափակ վերաքննությամբ, որի պարագայում վերաքննության օբյեկտ դիտարկվեց ոչ թե քաղաքացիական գործն ընդհանրապես, այլ միայն ստորադաս դատարանի կողմից կայացված դատական ակտը: Ասվածով պայմանավորված էլ վերաքննիչ դատարանը այլևս զրկվեց վճիռ՝ որպես վեճն ըստ էության լուծող դատական ակտ, կայացնելու հնարավորությունից:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ պետք է արձանագրել, որ ներկա իրավակարգավորումների պայմաններում հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմումը վիճող կողմը կարող է ներկայացնել բացառա-

---

¹ Տե՛ս ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի՝ թիվ ԵԿԴ/4542/02/14 քաղաքացիական գործով 10.07.2015թ. որոշումը:

² Տե՛ս **Պետրոսյան Ռ. Գ.**, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարություն /Ռ. Գ. Պետրոսյան (իրավ. գիտ. դոկտոր, դոցենտ Լ. Զ. Թադևոսյանի խմբագրությամբ): - Չորրորդ հրատարակություն: Եր., «Ոսկան Երևանցի» հրատ., 2012, էջեր 502-503:

³ Տե՛ս ՀՀՊՏ 2007.12.26/66(590), հոդ. 1330:

պէս առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում¹, իսկ վերադաս դատական ատյանները կարող են քննարկել միայն առաջին ատյանի դատարանի կողմից դրա կիրառման կամ չկիրառման իրավաչափության հարցը: Ընդ որում, շարադրվածը չի բացառում վերադաս դատական ատյանների կողմից գործն առաջին ատյանի դատարան նոր քննության ուղարկելու դեպքում պատասխանողի կողմից հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմում ներկայացնելու հնարավորությունը նույնիսկ այն պարագայում, երբ առաջին ատյանի դատարանում գործի նախորդ քննության ժամանակ վերջինս հանդես չի եկել նման դատավարական գործողությամբ²:

Միաժամանակ, հարկ է նկատել, որ որոշակի տարակուսանքի տեղիք է տալիս այն, որ հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու վերջնաժամկետ օրենսդիրը դիտարկել է մինչև առաջին ատյանի դատարանի կողմից վճռի կայացումը:

Բանն այն է, որ յուրաքանչյուր քաղաքացիական գործի օրինական լուծումն ուղղակիորեն պայմանավորված է դատարանի կողմից ապացուցողական գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից, որի առաջին և ամենակարևոր դատավարական գործողությունը ապացուցման առարկան որոշելն է³: Այն իրենից ներկայացնում է իրավաբանական (հիմնականում նյութաիրավական բնույթի) փաստերի համակցություն, որոնք էական նշանակություն ունեն գործն ըստ էության լուծելու համար, և ենթակա են պարզման դատական քննության ընթացքում: Ընդ որում՝ ապացուցման առարկան կազմավորվում է երկու աղբյուրներից՝

1) հայցի հիմքի և դրա դեմ արվող առարկությունների հիմքի փաստերից,

---

¹ Հարկ է նշել, որ հայցային վաղեմության կիրառման դիմում կարող է ներկայացվել նաև արբիտրաժային տրիբունալին, քանի որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 13 հոդվածում այն ներառված է «դատարան» հասկացության մեջ:

² Ст. 4 Гражданское право: учеб.: в 3 т. Т. 1. / *Е. Н. Абрамова, Н. Н. Аверченко, Ю. В. Байгушева* [и др.]; под ред. *А. П. Сергеева*. М., ПГ-Пресс, 2009, էջեր 567-568:

³ Ст. 4 ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2009 թվականի դեկտեմբերի 8-ի թիվ ՍԴՈ-845 որոշումը:

2) կիրառման ենթակա նյութական իրավունքի նորմի (նորմերի) հիպոթեզով և դիսպոզիցիայով նախատեսված փաստերից¹:

Վերոհիշյալ դիտարկումները գնահատելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի² 48 և 149⁸ հոդվածների համատեքստում՝ ակնհայտ է դառնում, որ ապացուցման առարկան որոշելու և ապացուցման բեռը բաշխելու հարցերին դատարանը պետք է անդրադառնա դեռևս գործը դատաքննության նախապատրաստելիս հրավիրված նախնական դատական նիստի ընթացքում:

Նման պայմաններում ստացվում է, որ առկա է աններդաշնակություն նյութական և դատավարական օրենսդրությունների միջև, քանի որ, մի կողմից, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրքը թույլ է տալիս հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնել նույնիսկ գործի դատաքննության փուլում, իսկ, մյուս կողմից, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը պարտավորեցնում է դատարանին նախապատրաստության փուլում որոշել տվյալ գործով ապացուցման առարկան, որի համար հիմք է հանդիսանում նաև պատասխանողի կողմից ներկայացված հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին դիմումը: Արդյունքում բաց է մնում այն հարցի պատասխանը, թե դատաքննության փուլում ներկայացված հայցային վաղեմության կիրառման դիմումի հիմքով ինչպես պետք է դատարանն ընդլայնի ապացուցման առարկայի շրջանակները:

Միաժամանակ, նման իրավիճակն անհամատեղելի է հենց գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլի էության հետ: Մասնավորապես՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իր որոշումներում բազմիցս դիրքորոշում է ձևավորել այն մասին, որ. «Գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլի նպատակը քաղաքացիական գործի արդյունավետ քննության ապահովումն է, որը ենթադրում է՝

- ողջամիտ ժամկետում գործի քննության ապահովում,
- օրինական և հիմնավորված դատական ակտի կայաց-

---

¹ Տե՛ս *Մեղրյան Ս. Գ.*, Ապացուցումը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարությունում: Դասախոսություններ: Երևանի պետ. Համալսարան: Եր., 2011, էջեր 24-25:

² Ընդունվել է 17.06.1998թ.: Տե՛ս ՀՀՊՏ 1998.09.09/20 (53):

ման ապահովում,

- դատական խնայողության ապահովում»¹:

Բացի վերոգրյալը, մինչև դատաքննության ավարտը հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմում ներկայացնելու հնարավորության նախատեսումը խնդրահարույց է նաև պատասխանողի շահերի պաշտպանության տեսանկյունից: Խնդիրը այն է, որ ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 48 հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ դատաքննությունն սկսվելուց հետո գործին մասնակցող անձի ներկայացրած լրացուցիչ ապացույցներն ընդունում է դատարանը, եթե դրանք ներկայացնողը հիմնավորում է մինչև դատաքննությունը սկսվելը նման ապացույցի ներկայացման անհնարինությունը՝ իրենից անկախ պատճառներով: Այլ կերպ ասած՝ կարող է ստեղծվել մի իրավիճակ, երբ պատասխանողը, հիմնվելով ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 335 հոդվածի 2-րդ մասի վրա, նպատակահարմար դիտարկի հայցային վաղեմության կիրառման դիմումի ներկայացումը դատաքննության փուլում այն պարագայում, երբ դատավարական օրենսդրությունը այլևս հնարավորություն չի տալիս վերջինիս ներկայացնել հայցային վաղեմության ժամկետի բացթողումը հիմնավորող համապատասխան ապացույցներ:

Հետևաբար, բարձրացված խնդիրն անհրաժեշտ է լուծել հոգուտ դատավարական օրենսդրության: Ընդ որում նկատի ունենալով, որ Ազգային ժողովում գտնվող ՔԴՕ նախագիծն ապացուցման առարկայի վրա ազդող դատավարական գործողությունների կատարման առավելագույն շեմ, որպես ընդհանուր կանոն, արդարացիորեն դիտարկել է ապացուցման առարկան որոշելը՝ գտնում ենք, որ օրենսդրական փոփոխությունների առաջարկները ևս պետք է իրականացվեն այդ տրամաբանությամբ:

Ամփոփելով վերոշարադրյալ վերլուծությունը՝ առաջարկում ենք՝

1) ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 335 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին

---

¹ Տե՛ս, օրինակ, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ԵԿԴ/4715/02/14 քաղաքացիական գործով 2016 թվականի հուլիսի 22-ի որոշումը:

նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Դատարանը հայցային վաղեմությունը կիրառում է միայն վիճող կողմի գրավոր դիմումով, որը պետք է տրվի մինչև դատարանի կողմից ապացուցման առարկան որոշելը:»:

2) ՔԴՕ նախագծի 156 հոդվածում թվարկված բացառությունների շարքից հանել այն դեպքը, ըստ որի՝ ապացուցման առարկան որոշելուց հետո թույլատրվում է հայցային վաղեմություն կիրառելու մասին գրավոր դիմումով նոր փաստ վկայակոչել և փոփոխել ապացուցման առարկայի շրջանակները:

ПРОЦЕССУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ИСКОВОЙ ДАВНОСТИ

Тигран Маркосян

Ассистент кафедры гражданского процесса ЕГУ,

кандидат юридических наук,

Директор фонда “Центр развития законодательства и правовых исследований” Министерства юстиции Республики Армения

В статье обсуждаются ключевые вопросы, касающиеся требования к суду о применении срока исковой давности, в частности обосновывается необходимость предъявления просьбы о применении исковой давности в письменной форме. Кроме того, автор обсуждает сроки и порядок предъявления просьбы о применении исковой давности, подчеркивая тот факт, что просьба о применении исковой давности должна быть предъявлена до принятия решения о распределении бремени доказывания.

PROCEDURAL ISSUES ON APPLICATION OF LIMITATION OF ACTIONS

Tigran Markosyan

*Assistant Professor of the YSU Chair of Civic Procedure,
Candidate of Legal Sciences,
Director of “Center of legislation development and
legal researches” fund of Ministry of*

The issues related to the request to apply the limitation of actions by the Court is discussed in the article. Specifically, the necessity of submitting the request to apply the limitation of actions in written form is being justified by the author. Furthermore, the author discusses the mechanisms and the time periods of submitting the request to apply the limitation of actions to the Court, emphasizing the fact, that the request to apply the limitation of actions by the court must be submitted to the Court before making a decision on sharing the burden of proof by the Court.

Բանալի բառեր՝ *հայցային վաղեմություն, հայցային վաղեմության ժամկետ, հայցային վաղեմության կիրառում, հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմում, հայցային վաղեմություն կիրառելու դիմում ներկայացնելու վերջնաժամկետ*

Ключевые слова – *исковая давность, срок исковой давности, применение исковой давности, заявка о применении исковой давности, срок предъявления заявки о применении исковой давности*

Keywords - *limitation of actions, time period of limitation of actions, request to apply the limitation of actions, written request to apply the limitation of actions, the time period for submitting the request on application of limitation of actions*